

2551
BUDAPEST

Вестник на българите в Унгария

БЪЛГАРСКИ

септември, 2004 г.

вести

BOLGÁR HÍREK • A MAGYARORSZÁGI BOLGÁROK KÉTNYELVŰ HAVILAPJA • SZEPTEMBER

JUBILEUM

A Bolgár Művelődési Ház készül a 90. évfordulóra

A Magyarországi Bolgárok Egyesülete megalapításának 90. évfordulója közeledtével megkezdődött a Bolgár Művelődési Ház felújítása, amelynek első szakasza októberben fejeződik be. Október 22-én avatják fel a megújult előteret, ahol a magyarországi bolgárok legrégebbi civil szervezetének jubileumi konferenciájára és koncertjére érkezőket fogadják majd.

A Bolgár Művelődési Ház felújítása évek óta napirenden van. Nemcsak amiatt vált szükségessé, mert elöregedett az épület, hanem azért is, mert külön kell választani az intézmény gazdasági és kulturális tevékenységét.

A felújítás első szakasza, amelyben újjáépül az előtér, magában foglalja a három különálló egység: a művelődési ház, az étterem és a szálloda elektromos, fűtési, gáz- és vízvezetékrendszerének szétválasztását is. Az építési munkálatok nagyon sok pénzbe kerülnek. A magyar állam 7 millió forintot biztosított erre a célra, de a pénz nagyobb részét a bolgár szervezetek adták össze: a BOÖ 20 millió, a FBÖ 10 millió forintot utalt át, és sok helyi önkormányzat is adott pénzt.

A felújítás következő szakaszaiban kialakítják a helyiségeket az előtér fölötti térben, modernizálják a szálloda előterét és liftet építenek be, valamint felújítják a nagytermet. Ehhez nemcsak sok pénzre, de nagy adag optimizmusra és az egész közösség erejébe és lehetőségeibe vetett hitre is szükség van.

Българският културен дом се готви за 90 г. юбилей

В навечерието на 90 г. юбилей на ДБУ бе започната реконструкцията на Българския културен дом, чийто първи етап ще завърши през октомври.

На 22 октомври обновеното предверие на дома ще бъде открито и ще приеме участниците и гостите на конференцията и концерта, посветени на годишнината от създаването на най-старата цивилна организация на българите в Унгария.

Въпросът за реконструкцията на Българския културен дом е проблем, който от години е на дневен ред. От 4 години има и конкретна концепция за хода на ремонтните работи, заяви пред „Български“ вестите председателят на ДБУ Димитър Танев. Този трудоемък и скъпоструващ ремонт се налага не само поради факта, че сградата и инсталациите са остарели и неконкурентноспособни, а и поради необходимостта от ясно разграничаване на стопанската и културна дейност на институцията.

Ето защо първият етап от реконструкцията, в която се реорганизира предверието на БКД, включва и разделянето на електроинсталацията, отоплението, газта, водоснабдяването за трите отделни звена: културен дом, ресторант и хотел. Това ще даде възможност, от една страна, за разделно финансиране на културната дейност, а от друга, ще създаде по-благоприятни възможности за реализиране на по-добри доходи от стопанските отдели на дома. Строителните работи са скъпи начинания, но много средства поглъща и предварителното планиране, набавяне на необходимите планове и разрешения. Унгарската

държава е осигурила 7 милиона форинта, но голямата част от средствата са събрани от българските организации. Средства са постъпили на първо място от Българското републиканско самоуправление – 20 млн форинта и от Столичното българско самоуправление – 10 млн форинта, както и някои местни самоуправления. Следващите етапи предвиждат оформянето на помещенията над предверието, осъвременяване на хотелската част – ново фоайе и асансьор, реконструкция на залата. За всичко това са необходими не само много средства, а и много оптимизъм и вяра в силите и възможностите на цялата общност.

Конференция, CD и концерт по случай 90-ия юбилей на ДБУ

На 22 октомври, ще се състои научна конференция, посветена на 90-тата годишнина от основаването на Дружеството на българите в Унгария. За участие в конференцията, освен официалните представители на българската и унгарската държава, са поканени учени от България, които от години наред се занимават с проблемите на българите зад граница и с изследване на българите в Унгария.

Празникът ще започне с откриването на обновеното фоайе на Българския културен дом, първи етап от започнатата реконструкция на сградата-ветеран. В програмата е включено и представянето на компактния диск, създаден по повод юбилея, върху който са дигитализирани материали, свързани с историята и институциите на българската общност в Унгария.

Вечерта ще завърши с голям

празничен концерт, в който ще се представят творчески състави и изпълнители, посветили таланта си на българския фолклор.

Посещение

Вицепрезидентът на България Ангел Марин прие Вилмош Сабо - държавен секретар по малцинствените въпроси в

канцеларията на министър-председателя на Унгария. Вицепрезидентът благодари на унгарския народ и унгарските държавни институции за доброто отношение и благоприятните условия за социалната реализация на българската общност в Унгария, която тази година ще чества 90 години от своята организирана дейност. Той говори с уважение за живота на образцовата българска общност в Унгария и за важната ѝ роля на мост в двустранните отношения между двете държави.

Български празници

6 септември

На 6 септември 1885 г. в Пловдив е обявено Съединението на Княжество България (Северна България) с Източна Румелия (Южна България).

Възстановената през 1878 г. от турско владичество българска държава е жестоко разпокъсана на Берлинския конгрес. Македония и Източна Тракия остават под турска власт, Добруджа е дадена на Румъния, южна България под името Източна Румелия е обявена за автономна област на султана. Свободна България е стеснена в земите между Дунава и Стара планина, от Черно море до р. Тимок, и Софийската област. През 1885 г. е извършена първата стъпка към национално обединение, защитена няколко седмици по-късно от българските войници в избухналата Сръбско-българска война.

22 септември

До 22 септември 1908 г. България е зависимо княжество под върховенството на султана. Това ограничава нейната самостоятелна външна политика. В началото на XX век страната се развива бурно и нескрито заявява намерението си да обедини българските земи, освобождавайки останалите под турска власт области, ако се наложи, със силата на оръжието. Използвайки кризата в Турската империя, както и разпадането на реда, утвърден от Берлинския конгрес, на 22 септември България обявява своята независимост. Актът се извършва в старата българска столица Велико Търново. В резултат на това България е обявена за царство, а нейният владетел за цар. От този момент нататък тя може да сключва самостоятелно международни договори и да влиза във военни и политически съюзи.

Konferencia, CD és koncert az MBE megalakulásának 90. évfordulója tiszteletére

Október 22-én tudományos konferenciával kezdődik meg a Magyarországi Bolgárok Egyesülete megalakulásának 90. évfordulója tiszteletére szervezett rendezvénysorozat. A konferenciára olyan bulgáriai tudósok kaptak meghívást, akik évek óta foglalkoznak a Bulgárián kívül élő bolgárok problémáival és különösen a magyarországi bolgárok kutatásával. Az ünnepségen bemutatásra kerül az a CD is, amelyen a magyarországi bolgár közösség történelmével és intézményeivel kapcsolatos anyagok kerültek digitalizálásra. A nap végén gálakoncertre kerül sor, ahol különböző együttesek és művészek lépnek majd fel.

Szabó Vilmos államtitkár szófiai látogatása

A kétnapos hivatalos látogatás során számos magas szintű tárgyalásra került sor. Angel Marin, Bulgária alelnöke fogadta Szabó Vilmost, a Miniszterelnöki Hivatal kisebbségügyekért felelős politikai államtitkárát. Az alelnök megköszönte a magyar népnek és a magyar állami intézményeknek a magyarországi bolgár közösség iránt tanúsított jó viszonyt, és elismerően szólt a magyarországi bolgárok példamutató közösségi életéről és a bolgár-magyar kapcsolatok területén betöltött hídszeréről.

A magyar tárgyaló partnert ezek után fogadta Anton Piralkov, a Határon Túli Bolgárok Hivatalának elnöke, valamint Filiz Hjuszenova tárca nélküli miniszter.

ESEMÉNYEK

A bánáti bolgárok ünnepe

Augusztus 14-én és 15-én dr. Muszev Dancso, a BOÖ elnöke és Varga Szimeon, a BOÖ elnökségi tagja részt vett a romániai Óbesenyő faluban élő bánáti bolgárok ünnepén, akik katolikus templomuk megépülésének 200. évfordulójáról istentisztelettel, előadással, koszorúzással és kulturális műsorral emlékeztek meg. A kétnapos rendezvénysorozaton került sor a helyi bolgár közösség múzeumának megnyitására is. A BOÖ elnöke lapunknak elmondta, hogy nagyon meleg fogadtatásban volt részük Óbesenyőn, és reményét fejezte ki, hogy a bánáti bolgárok és a magyarországi bolgár közösség a jövőben szorosabb kapcsolatokat fog ápolni egymással.

Halásztelek

A Halásztelki Bolgár Önkormányzat levelet kapott Polikraiste polgármesterétől, és a polikraistei D. Genkov Napközi-otthonos Óvoda igazgatójától, amelyben megköszönik az óvodának küldött játékokat. „Kedves honfitársaink és magyar barátaink! Szívből köszönjük a gesztusukat. Az ajándékok megváltoztatták a Dimiter Genkov Napközi-otthonos Óvoda óvodásainak játékait, hozzájárultak az óvoda gazdasági helyzetének javulásához, felfrissítették az óvodát. Minden újabb játék új élményeket hoz a gyerekek világába, és az Önök gesztusának köszönhetően a gyerekek arcai ismét felderültek. Köszönjük a figyelmességüket és a segítségüket. Még egyszer fogadják minden gyerek, az óvoda vezetősége és a Polgármesteri Hivatal őszinte köszönetét.”

Празник на банатските българи

На празника на банатските българи, който се проведе на 14 и 15 август в Стар Бишнов,

Румъния, взеха участие и представители на българската общност в Унгария – д-р Данчо Мусев, председател на БРС, Симеон Варга, член на БРС. Тържеството бе посветено на 200 годишнината от създаването на храма на селото, в което живеят български католици, бежанци от северозападна България, установили се по тези земи още през XVII век. В рамките на двудневната програма бе открит и музей на местната българска общност.

Председателят на БРС сподели пред „Български вест“

впечатленията си от топлото посрещане в Стар Бешеньов и изрази надежда за установяване на по-тесни контакти с банатските българи в бъдеще.

Халастелек

Българското самоуправление в Халастелек получи писмо от кмета на с. Поликрайще и директорката на Целодневната детска градина „Д. Генков“ в с. Поликрайще, с което те благодарят на сънародниците си в Унгария за изпратените играчки за детската градина.

„Уважаеми сънародници и унгарски приятели, Благодарим ви най-сърдечно за жеста, с който ни удостоихте. Подаръците,

които получихме за децата, промениха игрите им, обогатиха материалната база в детската градина, освежиха интериора. Всяка допълнителна играчка внася нова емоция в света на детето и благодарение на вашия щедър жест, детските лица грейнаха отново. Признателни сме за вниманието и помощта ви.

Приемете сърдечна благодарност от всички възпитаници на детската градина, от ръководството и Кметството.”

Денят на независимостта и Българското училище

На 22 септември бе открита паметна плоча на бившата сграда на Българското училище на ул. „Йожеф“ № 20, организирано от Българското самоуправление в осми район на Будапеща. Откритото през 1918 г. българско училище се е помещавало тук от учебната 1940/41 година до 23 март 1955, след което то се премества в сегашната си сграда на ул. „Байза“ №44. На тържеството се събраха бивши възпитаници на училището, слово произнесе председателят на ДБУ Димитър Танев. Паметната плоча бе открита от д-р Данчо Мусев, председател на БРС и осветена от отец Стефан Мамаков.

След откриването на паметната плоча в клубната зала на училище „Ласло Немет“ присъстващите отбелязаха националния празник на България Денят на независимостта. Открита бе фотоизложба, която отразява живота в българското училище през периода 1940-1955 г. Материалите са събрани, благодарение на усилията на Гизела Калицова, възпитаничка на училището и председател на Българското самоуправление в VIII район. Александър Гюров изнесе доклад, в който разясни историческите корени на обявената на 22 септември 1908 г. независимост на България. В програмата взеха участие деца от БУСЕУ „Христо Ботев“ и оркестърът на Никола Паров.

Добра среща!

В началото на тази година излезе от печат учебник по народознание „Добра среща!“ за деца от I до IV клас, чийто автор е Ася Събева-Юричкай. Учебникът е издаден с подкрепата на Министерството на образованието в рамките на програмата за издаване на учебници за общообразователните училища. Както е известно модулът народознание е включен като задължителен елемент в програмата на училищата, в които се обучават деца от националните и етнически малцинства в Унгария.

Рисунките са дело на Миролюба Гендова, а богатият илюстра-

тивен материал е подбран от авторката Ася Събева-Юричкай. Учебникът съдържа осем раздела (Аз и моето семейство; Моят дом и моята улица; Семейни празници; Годишни календарни празници; България, символи на държавността; Миналото на българите; Труд и ежедневие; Българската народна култура), които образно въвеждат най-малките в богатия свят на българската култура, история, традиции и ежедневие. Той отразява и важни моменти от присъствието на българите в Унгария, на тяхната култура и празници.

ESEMÉNYEK

A függetlenség napja és a bolgár iskola

Szeptember 22-én avatták fel a Bolgár Iskola egykori épületén, a József u. 20. szám alatt elhelyezett emléktáblát. Az ünnepséget a VIII. kerületi Bolgár Kisebbségi Önkormányzat szervezte. A bolgár iskola az 1940/41-es tanévtől 1955-ig működött ebben az épületben, utána költözött a Bajza u. 44. szám alá. A megemlékezésen, amelyen Tanév Dimiter, az MBE elnöke mondott beszédet, megjelentek az iskola volt tanulói. Az emléktáblát dr. Muszev Dancso, a BOÖ elnöke avatta fel, és Sztefan Mama-kov atya áldotta meg.

Az emléktábla-avatás után a Németh László Általános Iskola klubtermében az egybegyűltek megemlékeztek Bulgária függetlensége kikiáltásának ünnepéről, valamint megtekintették a Kalicov Gizella, az iskola volt tanulója, a VIII. kerületi Bolgár Önkormányzat elnöke lelkes munkájának eredményeképpen létrejött fotókiállítást, amely a bolgár iskola életét mutatja be 1940 és 1955 között.

Jó találkozás!

Ez év elején jelent meg a Jó találkozás című népismereti tankönyv I-IV. osztályos gyerekek számára, amelynek szerzője Juricskayné Szabeva Aszja. A tankönyv az Oktatási Minisztérium támogatásával jelent meg. A népismeret tantárgy kötelező minden olyan iskolában, ahol nemzetiségi és etnikai kisebbséghez tartozó gyerekeket oktatnak. A rajzokat Gendova Miroljuba készítette, a gazdag illusztrációs anyagot Juricskayné Szabeva Aszja válogatta össze.

HÍREK

Bolgár Nyelvoktató Iskola

A Bolgár Országos Önkormányzat hivatalosan bejegyeztette a Bolgár Nyelvoktató Kisebbségi Iskolát. A nyelvoktató iskolában kor és nyelvtudás szerinti csoportokban tanulják a gyerekek a bolgár nyelvet és a népismeretet.

A 2004/2005-ös tanévben a foglalkozásokat heti két alkalommal a Bolgár Művelődési Házban, valamint szombatonként a BOÖ épületében tartják. Az új intézmény megalapítása az ún. vasárnapi iskolák finanszírozásában bekövetkezett változások miatt vált szükségessé. Az idei tanévtől kezdve csak hivatalosan bejegyzett oktatási intézményeket finanszíroz az OM. Sajnos a bolgár Oktatási és Tudományos Minisztérium nem engedélyezte, hogy az ún. szombati iskola ebben a formában továbbra is a Bajza u. 44. szám alatti épületben folytassa tevékenységét.

A nyelvoktató iskolába minden iskoláskorú tanuló beiratkozhat, aki magyar oktatási intézményben tanul. A nyelvoktató iskolában szerzett osztályzat bekerülhet a magyar bizonyítványba is. Azok a középiskolások, akik két évet elvégeztek a nyelvoktató iskolában, érettségít is tehetnek bolgár nyelvből.

Várnában jártak

A Zalavári Cirill-Metód Általános Iskola két tanulója, akik első helyezést értek el a bolgár költők verseiből összeállított szavalóversenyen, a nyáron egy hetet töltöttek Várnában. Az iskola vezetősége köszönetét fejezi ki Zsivkova Verkának, aki várnai otthonában vendégül látta a gyerekeket, valamint a Bolgár Kulturális Intézetnek, amely a buszjegyeket biztosította a tanulóknak.

Българско училище за роден език

Българското републиканско самоуправление официално регистрира Българско училище за роден език. Разрешение за функциониране на училището е получено на 31 август т. г. от министъра на образованието на Република Унгария д-р Балинт Мадяр. Училището е продължение на т. нар. Съботно училище, което вече 10 години се финансира от БРС. В него се изучава български език и народознание в групи според възрастта и нивото на владее на български език.

През учебната 2004-2005 г. занятията ще се провеждат в Българския културен дом два пъти в седмицата и в сградата на Българското републиканско самоуправление всяка събота. Българското републиканско самоуправление, като организатор на тази форма на обучение, организира Родителска среща на 10 септември в Българския културен дом, на която родителите бяха запознати с програмата на училището и причините за създаването му. Създаването на новата институция е наложено от промяната във финансирането на така наречените „неделни училища“. Досегашната практика за разпределяне на средствата на конкурсна основа се прекратява и от учебната 2004-2005 г. се финансират само официално регистрирани институции. За съжаление българското Министерство на образованието и науката не разреши занятията на съботното училище в тази форма да се провеждат в сградата на българското училище на ул. "Байза" 44. В обучението могат да вземат участие деца в училишна

възраст, които учат в унгарски училища. Обучението се признава официално в рамките на унгарската образователна система и може да бъде вписано в свидетелството за завършен клас, издавано от унгарското училище. Ученици от гимназиалния курс, преминали 2-годишен курс на обучение, имат право да се явят на зрелостен изпит по български език, който се вписва в унгарската им диплома. На 2 октомври от 15 часа ще се състои тържественото откриване на учебната година за трите новосъздадени училища за роден език: българско, гръцко и полско. Тържеството ще се състои в „Дуна палота“, на ул. Зрини № 5 в присъствието на родители и ученици, представители на Министерството на образованието, официални лица.

На море във Варна

Две деца от училище "Кирил и Методий" в Залавар почиваха тази година на българското Черноморие. Те са победителите в конкурса за рецитация на българска поезия, организиран по случай деня на двамата просветители 24 май в Залавар. Ръководството на училището изказва благодарност на Верка Живкова, която осигури пребиваването на децата в България и организира програми за тях, както и на Българския културен институт, финансирал пътните разноски на учениците.

Освещаване на възстановеното Българското гробище в Харкан

На 28 октомври т.г. в навечерието на Архангелова (Мъжка) задушница, ще се състои церемонията по освещаване на възстановения Мемориален комплекс Българско военно гробище – Харкан и отдаване почит на загиналите по време на Втората световна война на територията на Унгария български войници и офицери. Тържествената церемония ще започне от 11 часа с участието на официални представители на България и Унгария.

Консулският отдел

при Българското посолство в Будапеща (бул. Андрaши 115) съобщава, че има приемни дни в понеделник, сряда и петък от 9.00 до 12.00 часа.

Българското републиканско самоуправление

обявява
конкурс

за ограничен брой стипендии
на учащи се в средни и висши учебни заведения

КАНДИДАТИТЕ ТРЯБВА ДА БЪДАТ:

- от български произход
- да са редовни ученици в средно или висше учебно заведение
- да имат изявени интереси в някоя област на българската култура
- да имат добър успех
- да владеят български език

ДОКУМЕНТИ:

- удостоверение от учебното заведение, че е редовен ученик или студент
- конкурсен проект, от който да личи приобщеността към българската общност
- автобиография
- препоръка от местното българско самоуправление, а при липса на такова от Българското републиканско самоуправление
- копие от ученическа или студентска книжка за установяване на успеха

СРОК НА ПОДАВАНЕ НА ДОКУМЕНТИТЕ:

- 15 октомври 2004 г.

Стипендиите са за десет месеца. В началото на второто полугодие стипендиантът трябва да представи документ, че продължава редовното си обучение.

Документите се приемат на адреса на БРС:

Budapest 1093
Lónyay u. №41

A felújított harkányi bolgár temető felszen- telése

2004. október 28-án kerül sor a helyreállított harkányi bolgár katonai temető felszentelésére, és a II. világ-háborúban Magyarország területén elesett bolgár katonák emlékére rendezett tiszteletadásra. Az ünnepség 11 órakor kezdődik Bulgária és Magyarország hivatalos képviselőinek jelenlétében.

A Bolgár Nagykövetség Konzuli Osztálya

(Andrássy út 115.) hétfőn, szerdán és pénteken 9.00 és 12.00 óra között fogad.

Помен

На 11. 07. 2004 г. се навърши една година от смъртта на Кис Йожефне (Таня).
Поклон пред наметта ѝ!
От приятелките ѝ

MEGEMLÉKEZÉS

2004. július 11-én múlt egy éve, hogy elhunyt Kiss Józsefné (Tánya).
Nyugodjék békében!
Gyászolják: barátnői

NYÁRI PROGRAMOK

Jantra-tábor Fertődön

2004. július 12. és 18. között immár harmadik alkalommal került megrendezésre a Jantra táncegyüttes tábora Fertődön. A Jantras fiúkon és lányokon kívül ezúttal a szigetszentmiklósi Mézeskalács táncegyüttes ifjú tagjai is részt vettek a táborban, összesen kb. 60 fiatal. Az egyhetes tábor nagyon jó hangulatban zajlott le, a táncoktatást Kamen Ivanov és Alekszej Leszicski tartották. A táborozók a táncpróbákön kívül énekórákra is jártak, amelyeket Kraszimira Csurtova és Canka Marinova tartott, valamint néprajzi előadásokat is hallgattak. A tábor zárásaként került sor a háromnapos BULFEST Nyár elnevezésű rendezvénysorozatra, amelynek keretében Hegykőn, Fertődön és Sopronban léptek fel a tábor résztvevői. A koncerteken részt vett a Szlavия zenekar és Kraszimira Csurtova dudás is.

A szervezők köszönetet mondanak a tánctábor és a BULFEST Nyár támogatóinak: a Magyarországi Nemzeti és Etnikai Kisebbségekért közalapítványnak, az Oktatási Minisztériumnak, Sopron és Fertőd Város Önkormányzatának, a Soproni Estnek, a Soproni, a Szigetszentmiklósi, valamint a budapesti IV. és XII. kerületi Bolgár Kisebbségi Önkormányzatnak.

Танцов лагер на Янтра във Фертьод

Тази година от 12 до 18 юли за трети път бе организиран танцов лагер на състав "Янтра"

във Фертьод. В работата взеха участие близо 60 момичета и момчета. Освен младежите от "Янтра" и "Росица" в занятията и изявиите участваха и танцьорите от състав "Ме-

Чуртова и Цанка Маринова и слушаха лекции по фолклор. В заключителната част на лагера се състоя тридневен фестивал БУЛФЕСТ Лято, в рамките на който бяха организирани концерти в Хедкьо, Фертьод и Шопрон, с участието на танцьорите и певците от лагера. В концертите участваха още оркестър "Славия" и гайдарката Красимира Чуртова.

Организаторите на лагера изказват благодарност на органите, подкрепили провеждането на танцовия лагер и на БУЛФЕСТ Лято: Фонда за национални и етнически малцинства в Унгария, Министерството на образованието,

зешкалач" от Сигетсентмиклош. Обучението по танци бе водено от хореографа Камен Иванов и акордеониста Алексей Лесички. Освен часове по танци, участниците имаха и часове по пеене, под ръководството на Красимира

Кметствата в Шопрон и Фертьод, Шопрони ешт, Българските самоуправления в Шопрон, Сигетсентмиклош, както и в IV и XII райони на Будапеща.

Концерти на „Янтра“ Словакия

На 29 август 2004 г. по покана на българската общност в Словакия, танцовият състав „Янтра“ взе участие в Първият фестивал на малцинствата в град Торнала, Словакия. На фестивала участваха още и танцови

състави и певчески групи от Унгария, както и различните малцинства от Словакия. Младите танцьори от „Янтра“ изнесоха пред очарованата публика половинчасова програма, която включваше шопски, северняшки и тракийски танц, както и танците „Лазарки“ и „Коледари“

Дунахарасти

На 12 септември 2004 г. околността край риболовното езеро в Дунахарасти ехтеше от българска музика. Вече за втори път българското самоуправление в селището организира т.нар. „български ден“

който включва много музика, танци и различни деликатеси от българската кухня. Празникът бе открит от председателят на самоуправлението в Дунахарасти Петър Байчев, който приветства с добре дошли всички присъстващи и даде думата на председателя на Българското републиканско самоуправление Данчо

Мусев. С този празник бе открито началото на поредицата от мероприятия, свързани с честването на 90 годишнината на ДБУ. За доброто настроение на присъстващите се погрижиха танцовите състави „Янтра“, „Росица“ и „Зорница“, оркестъра „Фалкафолк“ и певицата Цанка Маринова. След богатата програма на танцовите състави, отец Мамаков и митрополит Симеон осветиха и благословиха храната, след което, под съпровода на оркестър „Фалкафолк“, увеселението продължи до късно следобяд.

FOLKLÓR

A Jantra fellépései Szlovákia

A Jantra táncegyüttes 2004.

augusztus 29-én a szlovákiai bolgárok meghívására a szlovákiai Tornalja városban részt vett az I. Kisebbségi Fesztiválon. A Jantra ifjú táncosai félórás műsort adtak, amelyben sop, szevernjaski, trák, Lazarki és koledari táncot láthatott a lelkes közönség.

Dunaharaszti

2004. szeptember 12-én a Dunaharaszti szélén fekvő horgászto környéke bolgár zenétől volt hangos. A helyi bolgár önkormányzat immáron másodízben rendezte meg az ún. bolgár napot, amelyen a bolgár zene és tánc mellett ételkóstolóval is várták a közönséget.

Bajcsev Péter, a Dunaharaszti Bolgár Önkormányzat elnökének köszöntő szavai után

dr. Muszev Dancso, a BOÖ elnöke üdvözölte az egybegyűlteket, majd a nézők a Jantra és a Zornica táncgyüttes, valamint Canka Marinova és a Falkafolk zenekar műsorát láthatták-hallhatták.

KULTÚRA

Kraszimira Csurtova ismét Magyarországon járt

Kraszimira Csurtova, az egyetlen hivatásos rodopei női dudás, akit decemberben már hallhattunk játszani a budapesti Bolgár Kulturális Intézetben és a XIX. kerületi Bolgár Kisebbségi Önkormányzat rendezvényén, ezúttal vidéki színhelyeken lépett fel. Nagy sikerrel szerepelt a XXV. Kaláka Folkfesztiválon Diósgyőrben, ahol a Falkafolk együtessel közös produkciót is bemutatott. Kraszimira Csurtova meghívást kapott a Jantra néptáncegyüttes fertődi táborába is, ahol énekórákat adott a táncegyüttes tagjainak, valamint részt vett a BULFEST Nyár elnevezésű rendezvénysorozaton, fellépett Hegykőn, a nagy sikerű fertődi gálaesten és Sopronban is. A dudásnő magyarországi koncertsorozatának utolsó állomása a fehérváracsurgói Károlyi-kastély volt, ahol egyórás önálló műsort adott.

A Zornica Dorkovóban

A Zornica Folklóregyüttes idén másodszor vett részt a Dorkovo faluban megrendezésre kerülő Nemzetközi Folklórfesztiválon. Az együttes sokszínű programját a közönség nagy tapssal fogadta. A Zornica Folklóregyüttes vezetője, Liljana Zafirova megkapta a C.I.O.F.F. (Nemzetközi Folklórfesztiválok Tanácsa) díját. Az együttes köszönetet mond mindazoknak, akik a fesztiválon való részvételüket szponzorálták.

Liljana Zafirova
A Zornica Folklóregyüttes
művészeti vezetője

Bolgár kórusok a debreceni fesztiválon

Július végén Debrecenben került megrendezésre a XXI. Bartók Béla Nemzetközi Kórusverseny, amelyen 17

Kraszimira Чуртова в Унгария

Красимира Чуртова,

единствената професионална гайдарка от Родопите, която вече е позната на будапещенската публика от концертите си в Българския културен институт в Будапеща и на тържеството в XIX столичен район миналата зима, през юли направи обиколка из провинцията. С голям успех мина участието ѝ в XXV Фолклорен фестивал Калака в Диошдьор, където участва заедно с оркестъра Фалка-фолк. Тя бе поканена и на танцовия лагер на „Янтра“ във Фертьод, където ръководи часове по песне за членовете на състава и взе участие в програмата на БУЛФЕСТ Лято в Хедкьо, Шопрон и на галаконцерта във Фертьод. Последна спирка от

унгарското турне на гайдарката бе замъкът Каройи във Фехерварчурго, където се представи с едночасова самостоятелна програма.

Зорница в Дорково

Тази година Фолклорната група „Зорница“ взе за втори път участие на Международния Фолклорен фестивал в с. Дорково. Разнообразната програма на състава предизвика интерес у публиката. Програмата бе приета с много аплодисменти.

Художественият ръководител на състава Лиляна Зафирова получи от журито на фестивала с председател Иван Тодоров наградата на C.I.O.F.F. (Комитет за международни

фолклорни фестивали). Изпълнителите на „Зорница“ използват плодотворно престоя си в България и се върнаха емоционално заредени, както от приема на публиката и жителите на Дорково, така и от изпълненията на Народния ансамбъл „Овчарска песен“.

Фолклорна група „Зорница“ благодари на всички, които спонсорираха участието на състава на фестивала.

Лиляна Зафирова
художествен ръководител на Фолклорна
група „Зорница“

Български хорове на фестивал в Дебрецен

В края на юли в Дебрецен се проведе XXI международен хоров конкурс "Бела Барток", на който взеха участие 26 хора от 17 страни. Два от тях бяха от България: женският състав на хора на СУ "Св. Климент Охридски" и Камерен хор "Арс музика" от Шумен. И двата хора се класираха на трето място,

всеки в своята категория. По инициатива на ръководителите на трите български самоуправни в Дебрецен, Мишколц и Фелшоожолца шуменият хор с ръководител Вангел Попов и диригент Юлия Панова изнесе концерт в православната църква в Мишколц на 1 август т.г.

Д-р Мария Николаева

Българските самоуправни в Сигетсентмиклош, Халастелек и Дунахарасти

Ви канят

на тържество по случай
Димитровден на о. Чепел

на 24 октомври (неделя)
от 15.00 часа

Тържествено подписване на Договора за побратимяване
между Горна Оряховица и Сигетсентмиклош

Концерт на
Роза Банчева
Алексей Лесички

и

Ансамбъла към Националното училище
за танцово изкуство – гр. София

Място на проявата:
Градска библиотека и общински дом
Сигетсентмиклош
ул. Тьокьоли 19.

KULTÚRA

országából 26 kórus vett részt. Bulgáriából két kórus érkezett: a Szófiaiai Ohridi Szent Kelemen Tudományegyetem női kara, és a sumeni Ars Musica Kamarakórus. Mindkét kórus harmadik helyezést ért el saját kategóriájában. A Debreceni, a Miskolci és a Felsőzsolcai Bolgár Önkormányzat kezdeményezésére a sumeni kórus, amelynek vezetője Vangel Popov, karmestere pedig Julia Panova, augusztus 1-én koncertet adott a miskolci ortodox templomban.

dr. Nikolaeva Mária

Szigetszentmiklós,
Halásztelek és
Dunaharaszti
Bolgár Kisebbségi
Önkormányzata

tisztelettel meghívja Önt

2003. október 24-én
(vasárnap)
15.00 órára

CSEPEL-SZIGETI
DEMETER-NAPI ÜNNEPSÉGÉRE

Gorna Orjahovica és
Szigetszentmiklós
testvérvárosi
szerződésének ünnepélyes
aláírása

A műsorban fellép:

Roza Bancseva
Alekszej Leszicski
és

a Szófiaiai Nemzeti
Táncművészeti Iskola
Együttese

A rendezvény helye:

Városi Könyvtár és
Közösségi ház
Szigetszentmiklós
Tököli u 19.

KULTÚRA

Bolgár film sikere

Zornica Szófia Mila a Marsról című első filmje nyerte a Szarajevói Nemzetközi Filmfesztivál nagydíját. A bemutatott 180 film közül a fiatal rendező filmje a nagydíjon kívül a falu idős lakóit alakító színészeknek megítélt különdíjat is elnyerte.

A film bemutatója idén márciusban volt a 8. Szófia Filmfesztiválon, ahol a Kodak díját nyerte a legjobb bolgár játékfilm kategóriában.

Bolgár művészet magyar földön

Szeptember 1-én a Karinthy Szalonban nyitották meg a **Bolgár művészet magyar földön** című kiállítást és mutatták be a nemrég ugyanezzel a címmel megjelent albumot. A rendezvényt a Bolgár Kulturális Fórum szervezte a Magyarországi Nemzeti és Etnikai Kisebbségekért Közalapítvány támogatásával. A kiállítás megnyitóján dr. Doncsev Toso, a BKF tiszteletbeli elnöke mondott beszédet, az albumot (amelyet lapunk hasábjain már korábban bemutatunk) Papadopulosz-Petkova Adriana, a BKF elnöke mutatta be.

Elhunyt Radoj Ralin

2004. július 21-én 81 éves korában elhunyt a legkedveltebb bolgár satírikus, Radoj Ralin. A Times c.

újság augusztus 24-i számában hosszú cikket közölt az elhunyt bolgár íróról. Az újság korábban sohasem foglalkozott ekkora terjedelemben egyetlen bolgár emberrel sem.

Успех за българското кино

Дебютният филм на Зорница София „Мила от Марс“ спечели най-голямото отличие на Международния филмов фестивал в Сараево. Сред представените 180 филма от 40 страни, лентата на младата ни режисьорка получи голямата награда за най-добър филм и специална награда за актьорския екип в ролите на възрастните жители на селото (девет старци, които си изкарват препитанието, отглеждат марихуана) – великолепната Златина Тодева и актьори от Дома за ветерани на изкуството.

Премиерата на „Мила от Марс“ се състоя на 8-ия София Филм Фест през март тази година, когато спечели наградата на „Кодак“ за най-добър български игрален филм. Във фестивалната програма в Сараево участваха четири български филма – всички те се появиха за първи път пред публика на 8-мото издание на София Филм Фест през март 2004 г. и бяха подбрани от специално поканените селекционери на фестивала в Сараево. Освен „Мила от Марс“ в програмата бяха представени „Живот със София“, реж. Светла Цоцоркова (награда Jameson за късометражен филм), „Азбука на надеждата“, реж. Стефан Командарев и „Без паника, ние сме мюсюлмани“, реж. Шамим Берке.

Българско изкуство на унгарска земя

На 1 септември в Салон Каринти в Будапеща бе открита изложбата „Българско изкуство на унгарска земя“ и

представен едноименният албум. Изложбата бе открита за посещение до 13 септември. Проявата е организирана от Български културен форум с подкрепата на Фонда за национални и етнически малцинства. Слово при откриването й произнесе д-р Тошо Дончев (почетен председател), а албумът с репродукции на български художници (който Български вестник представи в един от предишните си броеве) бе представен от Адриана Петкова Пападопулос (председател).

Почина Радой Ралин

На 21 юли т.г., на 81 годишна възраст почина най-обичаният български сатирик. Ралин бе човек с много дарби, но неговите епиграми са може би най-големите му постижения, а една от най-известните е „Не се страхувам от министъра на културата, а от културата на министъра“. Малката книжка с епиграми „Люти чушки“ е илюстрирана от карикатуриста Борис Димовски. Най-силно привлича общественото внимание епиграмата „Сит търбух за наука глух“, със заглавие „Глух, но послушен“ и карикатура на прасе, чиято опашка има необичайна прилика с подписа Тодор Живков. Полицията конфискува целия тираж на книгата и я изгаря в пещта на печатницата. Хора от околността успяват да съберат оцелелите страници. В броя си от 24 август в „Таймс“ публикува голяма редакционна статия за българския поет и сатирик Радой Ралин. През цялата си история вестникът досега не е отделял толкова внимание на друг българин.

Нови български портрети Славчо Костадинов

Славчо Костадинов е роден през 1926 г. в с. Беляковец, Търновско (сега квартал на Велико Търново). През 1941 г., едва 15-годишен, идва за първи път в Унгария заедно със свой братовчед и започва работа в градините на Борис Хаджи-петков. Гурбетлъкът му не е от добро – в кратко време е трябвало да бъде изплатена нивата, заложена, за да се осигури зестра за сестра му. По време на войната Славчо е в Унгария. През януари 1945 тръгва заедно с голяма група българи за родината с дървени шейни. Пътуването продължава 11 дни. В България отслужва войнишката си служба, оженва се и започва работа в Димитровград. През 1949 г. се връща в Унгария и продължава да се занимава с градинарство. Когато колективизират земите, той е избран за председател на ТКЗС „Българо-унгарска дружба“. Кооперативното стопанство е едно от най-добрите в страната по доходи на кооператорите. Това продължава до 1978 г., когато земеделските земи се уедрияват и българската кооперативно стопанство е включено в конгломерата „Дуна“. Славчо Костадинов взема активно участие и в дружествения живот на българите. През 1952 г. е избран за районен отговорник, две години по-късно става член на Управителния съвет на ДБУ. През 1963 г. става председател на Дружеството на българите в Унгария и остава на този пост (с прекъсвания) до 1988 г. Това е време на строителство, когато се осъществява разширението на културния дом. Днес Славчо Костадинов е пенсионер, но продължава да се занимава с градинарство в личната си градина. Помагат му и синовете, но те вече си имат други професии и старият занаят е обречен на изчезване.

КЛУБ ЗА БЪЛГАРСКИ
ТАНЦИ В XIII РАЙОН
с оркестър Фалкафолк

Есенна програма:
30 октомври 2004 г.
27 ноември 2004 г.
11 декември 2004 г.

Клубните вечери са от 19.00
до 23.00 часа.
Адрес:
Дом за деца и младежи в
Андялфолд
1138 Будапеща,
ул. Дагай 15/А

Организатор: Българско
самоуправление в XIII район

BOLGÁR TÁNC HÁZ A XIII.
KERÜLETBEN
a Falkafolk együttesel

Őszi időpontok:
2004. október 30.
2004. november 27.
2004. december 11.

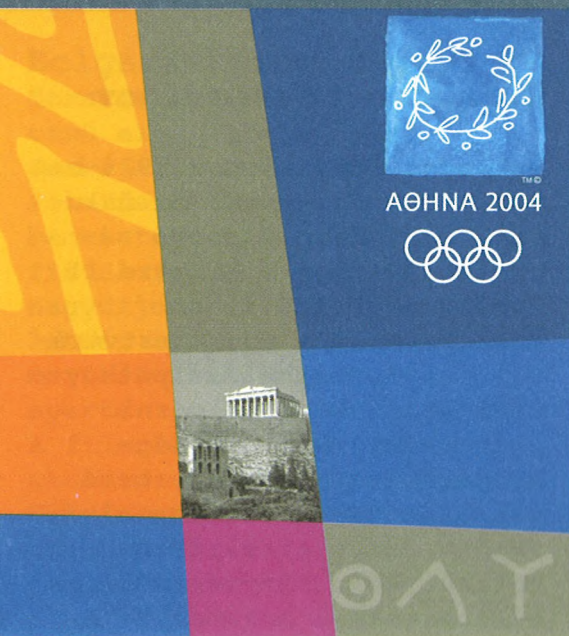
A tánc ház 19 órától 23
óraig tart.
Cím:
Angyalföldi Gyermek és
Ifjúsági Ház
1138 Budapest,
Dagály u. 15/A.

Szervező: XIII. kerüle-
ti Bolgár Önkormányzat

Új bolgár portrék Szlavcso Kosztadinov

Szlavcso Kosztadinov 1926-ban született Beljaszkovec faluban (ma Veliko Tırnovo része). 1941-ben mindössze 15 évesen jön első ízben Magyarországra unokatestvérével, és Borisz Hadzsipetkov kertjeiben kezd dolgozni. Azért kényszerül vendégmunkássá válni, mert rövid idő alatt ki kell fizetni a földet, amelyet elzálogosítottak, hogy lánytestvéreinek biztosítsák a hozományt. A háború idején Szlavcso Magyarországon tartózkodik. 1945 januárjában egy nagyobb csoport bolgárral faszánon indul vissza hazájába. Az utazás 11 napig tart. Bulgáriában letölti katonai idejét, megházasodik, és Dimitrovgradban talál munkát. 1949-ben visszatér Magyarországra, ahol továbbra is kertészkedéssel foglalkozik. Amikor téjeszesítik a földet, őt választják meg a Bolgár-Magyar Barátság MGTSZ elnökének. 1978-ig ez az egyik legjobban működő termelőszövetkezet, amikor beolvasztják a Duna MGTSZ-be. Szlavcso Konsztantinov aktívan részt vesz a Magyarországi Bolgárok Egyesületének életében. 1952-ben körzeti felelősnek választják meg, két évvel később az MBE elnökségének tagja lesz. 1963-tól az MBE elnöke, és megszakításokkal 1988-ig tölti be ezt a szerepet. Ebben az időben bővítik ki a művelődési házat. Szlavcso Kosztadinov ma nyugdíjas, és saját kertjében kertészkedik. Fiai segítenek neki, de nekik már más foglalkozásuk van, így az ősi mesterség kiveszik a családban.

OLIMPIA 2004

Athén 2004 Bolgárok az olimpián

1988-ban Szöulban a bolgár olimpiai csapat 35 (10 arany-, 12 ezüst- és 13 bronz-) érmet nyert, és az országok közötti versenyben az ötödik helyet szerezte meg. 1992-ben Barcelonából 16, 1996-ban Atlantából 15, 2000-ben Sydneyből 13 éremmel tértek haza a bolgár sportolók. A 28. olimpiai játékokon, Athénben 12 érmet (2 arany, 1 ezüst, 9 bronz) nyertek a bolgárok, és az országok közötti rangsorban nem kerültek az első 30 közé. Pozitív tényként értékelhetjük, hogy ez alkalommal egyetlen bolgár sportoló sem bukott meg a doppingvizsgálaton.

A bolgár olimpiai csapat ideji szereplésével az 1968-as olimpia szintjére esett vissza, ami nem véletlen. Sajnos csodák nincsenek, a bolgár állam a sportra nem áldoz, a sport csak a szerencsejáték bevételeiből részesül. A legnagyobb visszaesés a hagyományos sikeres sportágakban – birkózásban, súlyemelésben és atlétikában volt szembetűnő, függetlenül attól, hogy atlétikában új csillag tűnt fel – Ivet Lalova, aki a 100 m-es síkfutásban a 4., a 200 m-es síkfutásban pedig az 5. helyet szerezte meg.

АТИНА 2004 България на олимпиадата

На игрите в Сеул през 1988 г. бяха спечелени 35 медала (10 златни, 12 сребърни и 13 бронзови) и страната стана пета на планетата. В Барселона медалите бяха 16, в Атланта '96 – 15, в Сидни 2000 – 13. На 28-ите игри в Атина спечелихме 12, предимно бронзови, а в класирането по нации сме извън първите 30. Хубавото е, че този път българите не влязоха в позорния списък на допинга, където по традиция имаме запазено място.

В общото си представяне на олимпийските игри българският спорт се върна на равнището от 1968 година. И не случайно. Чудеса не стават.

Спортът у нас е оставен на доизживяване. Нека не се лъжем – държавата не дава пари за спорт. Дава ги обеднелият българин, който иска да спечели от тотото. Не бива да виним спортистите, които се представиха под възможностите си. Проблемът е в системата на спорта в България.

Най-големият провал е в трите спорта, които са печелили поне две трети от медалите на всяка олимпиада – борба, вдигане на тежести и лека атлетика. В Атина борбата взе само бронз (Армен Назарян), щангите – злато (Милен Добрев) и бронз (Величко Чолаков), атлетиката – нищо въпреки чудесното представяне на Ивет Лалова на 100 и на 200 м и на Даниела Йорданова на 1500 м. От останалите 17 лекоатлети единствено Мариана Димитрова на 400 м изравни личния си рекорд в Атина. Само големи личности, явления в спорта като Мария Гроздева (злато и

бронз на стрелба с пистолет) и Йордан Йовчев (сребро и бронз на спортна гимнастика) ни отсрашиха пред света.

Бокс

Това е един от малкото спортове, в които сме били и по-зле. Бронзовият медал на Борис Георгиев, дошъл след гладиаторски битки със счупена ръка, е глътка въздух след тоталния провал в Сидни.

Борба

Резилът на борците е исторически. Бронзът на Армен Назарян остана единственото отличие за двата стила. В свободния за първи път нито един от наследниците на олимпийския шампион от Атланта Валентин Йорданов не успя да прескочи предварителните групи. Звездата Серафим Бързаков, който спечели сребърен медал в Сидни, сега не стигна дори до 1/4 финал.

Вдигане на тежести

На фона на славната история представянето на щангистите в Атина е сепло. Момчетата и момичетата на треньора Пламен Аспарухов спечелиха само два медала – Милен Добрев (злато) и Величко Чолаков (бронз). Както винаги, във вдигането на тежести всичко опира до това да не попаднем в клопката на допинга. Заради поредния скандал с международната федерация до Атина не бяха допуснати Гълъбин Боевски, Златан Ванев и Георги Марков.

Спортна гимнастика

Ако Йордан Йовчев беше американец, днес щеше да има поне три титли – от Атланта '96, от Сидни 2000 и от Атина '04. Съчетал в себе си гения и непоправимия работохолик, той не се умори да доказва колко е добър, а съдиите не се умориха да го унижават.

Скандалът с неприсъдения му златен медал на халки доказва още веднъж, че усилията на състезателите не са достатъчни, че спортът е политика.

Гребане

Две спортни фамилии – Нейкови и Янакиев – се грижат за оцеляването на академичното гребане у нас и за собственото си оцеляване. Иво Янакиев е единственият български спортист, който не бе влизал във финал през последните две години, но надскочи себе си на олимпиадата. Неговият бронзов медал на скиф излезе най-евтино на министерството на спорта. Иво се финансира основно от собствения си клуб.

Кану-каяк

Отборът застарява, а звездата Петър Мерков сякаш бе абониран за инциденти – порезна рана при битов инцидент, автомобилна катастрофа. И двете му ръце са оперирани по няколко пъти плюс старата травма в рамото. След славното поколение на Ваня Гешева най-сетне се появили и две жени на игрите – двойката каяк Бонка Пинджева и Деляна Дачева. Но пикът на тяхната спортна форма бе миналата година.

Лека атлетика

Трябва да преглътнем тъжния факт, че България за първи път от 32 г. остана без медал в този спорт. Появи се обаче феноменът Ивет Лалова – слънчево момиче, което бяга наравно с големите в двата най-гледани финала – на 100 и на 200 м. Ивет не взе медал, но прикова върху себе си вниманието на публика и специалисти, заслужи уважението на съперничките си и ни даде надежди за много радост след 4 години в Пекин. Добре се представи и контузената

Даниела Йорданова – пета на 1500 м.

Както в останалите спортове, и тук трябва да се примирим със суровата реалност – великите времена на Иванка Христова, Йорданка Донкова, Христо Марков, Стефка Костадинова и дори на Тереза Маринова вече са история. Остава да се надяваме, че Ивет ще има сили да отвори нова страница.

Стрелба

Най-успешният български спорт в Атина заради златото и бронза на Мария Гроздева. Стрелбата може да се окаже най-печелившата и в още три олимпиади напред – заради спортното дълголетие на Мария, Таню Киряков, Емил Милев и Диана Йоргова (последната бе на косъм от олимпийска виза). Тук знаят как се правят шампиони, а от 4 години готвят и младо поколение елитни стрелци за игрите в Китай.

Художествена гимнастика

Че няма да имаме титла в Атина, стана ясно още през януари. Тогава лидерката на националния ансамбъл Елеонора Кежова не можа да се възстанови от операция на коляното и се наложи втора интервенция в чужбина. Елеонора пропусна 7 месеца от подготовката и точно тя сгреши в съчетанието с ленти в Атина. Вторият пръст на съдбата – Петя Нанкова ступи крак на предолимпийския турнир. Замени я Зорница Маринова. Това, че не им отрязаха главите за една грешка и им разрешиха да вземат бронз, означава, че момичетата са имали потенциал за титла и че Мария Гилова се справя като дипломат.

Az athéni olimpia bolgár érmesei:

Aranyérem:

Maria Grozeva (sportlövészet)

Milen Dobrev (súlyemelés)

Ezüstérem:

Jordan Jovcsev (torna)

Bronzérem:

Rumjana Nejкова (evezés)

Ivo Janakiev (evezés)

Borisz Georgiev (ökölívás)

Armen Nazarjan (birkózás)

Velicsko Csolakov (súlyemelés)

Georgi Georgiev (cselgáncs)

együttес kéziszerсsapat (ritmikus gimnasztika)

Maria Grozeva (sportlövészet)

Jordan Jovcsev (torna)

BOLGÁR HÍREK

Hírek Bulgáriából

Brüsszelben befejeződtek a bolgár kormány és az Európai Bizottság közötti, Bulgáriának az EU-ba való felvételének menetéről szóló tárgyalások. A Bizottság október 6-án teszi közzé soros jelentését az ország előrehaladásáról.

A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet közzétette az egyén gazdasági biztonsága alapján felállított, 90 országot magában foglaló rangsorát, amelyet 7 mutató alapján állított fel. A rangsorban Bulgária a 28. helyet foglalja el. Agazdasági biztonság legmagasabb értéke az egyes. A rangsort Svédország vezeti 0.977 századdal, utána Finnország, Norvégia, Dánia, Hollandia, Belgium és Franciaország következik. Az utolsó helyen Nepál áll, mindössze 0,051-es mutatóval.

A magyar TriGránit nevű cég több mint 300 millió eurót fektet be Bulgáriában. A TriGránit elsősorban ingatlanokba kíván befektetni, kezdetben Szófiában, majd az ország más városaiban is. Az első befektetésük egy bevásárlóközpontot és irodaházat magába foglaló komplexum lesz.

A kettős állampolgársággal rendelkező bolgárok a jövően mehetnek tartós kiküldetésbe külföldre. Az eddigi rendeletet, amely ezt tiltotta, azért változtatták meg, hogy azok a bolgárok, akik évekkal ezelőtt elhagyták az országot, dolgozhassanak a bolgár missziókban és külképviseleteken.

Az Egyesült Demokrata Erők úgy véli, hogy ha bevezetik az elektronikus szavazást, félmillióval több

Новини от България

Борбата с корупцията, успешното приемане на

България в Европейския съюз (ЕС), изграждането на ефективна държавна администрация и създаването на ефикасна съдебна система са сред приоритетите на Движение „Български Великден“ (ДБГВ) през 2004 година.

Това каза Красимир Гаджоков от ръководството на ДБГВ на пресконференция в БТА. Той обяви иницирирането на подписка за промени в съдебната система. „С нея ние ще искаме властовите институции да реагират максимално бързо и да се съобразят с изискването на ЕС за промени в съдебната система“, каза Красимир Гаджоков.

Инициативата ще започне от утре на сайта на движението www.bgvelikden.org Петър Панайотов от ръководството на движението каза, че друг аспект на дейността на движението е създаването на силно българско лоби в чужбина.

В Брюксел приключиха

консултациите между представители на българското правителство и на Европейската комисия (ЕК), посветени на хода на подготовката на България за членство в Европейския съюз (ЕС). Те са последните преди Комисията да публикува на 6 октомври т.г. Редовния доклад за напредъка на страната. Цялата информация, която предоставихме, ни прави по-уверени, че докладът ще е добър, заяви след края на заседанието ръководителят на българската делегация, министърът по европейските въпроси Меглена Кунева. Заедно с нея в разговорите участваха и министърът на

финансите Милен Велчев, на правосъдието Антон Станков и на вътрешните работи Георги Петканов.

Международната организация на труда

/МОТ/ оповести класация на 90 страни по икономическа сигурност на личността, съчетаващ седем показателя. Предаде Асошиейтед прес. В класацията България е на 28-мо място. Най-високата стойност на икономическа сигурност е единица. На най-голяма икономическа сигурност се радват хората в Швеция, чийто индекс е 0,977. Следват Финландия, Норвегия, Дания, Холандия, Белгия, Франция. Великобритания е на 15-а позиция, Италия на 20-а, САЩ са на 25-та с индекс 0,612. Следват Гърция с 0,592, Латвия с 0,587, България с 0,582. Русия е на 41-во място с индекс 0,503, Румъния - на 44-о с 0,456. Турция заема 56-о място с индекс 0,381. Последен в класацията е Непал, чийто индекс на индивидуалната икономическа сигурност е 0,051

Унгарската фирма

„Тригранит“ ще инвестира над 300 млн. евро в България. „Тригранит“ се интересуват предимно от инвестиции в недвижими имоти в София, а в следствие и в други градове на страната. Досега са инвестирали около 3 млрд. евро в Централна Европа в големи шопинг-центрове, офис и жилищни сгради. Очаква се тяхната първа инвестиция в България да бъде комплекс, където да има шопинг-център, офис и бизнес сгради, на стойност над 300 млн. евро. Обсъждат се и други инвестиции на фирмата.

Българи с двойно

гражданство ще могат да бъдат командировани дългосрочно зад граница. Това реши Министерският съвет. Досегашната наредба поставяше ограничения пред граждани на България и други страни да бъдат командировани в чужбина задълго. Промяната цели да се даде възможност на българи, заминали преди години в чужбина, да работят в мисии и представителства, обясни външният министър Соломон Паси. Такова желание изразяват все повече наши сънародници, каза той и нарече радостна тенденция волята им да работят за България.

Обединените демократични сили

очакват 500 000 избиратели повече с електронното гласуване. Очаква се с въвеждането на електронното гласуване избирателната активност да се увеличи с около 500 000 гласа. Проектът за закон предвижда българите, желаещи да гласуват електронно в парламентарни и президентски избори, както и в избори за представители на България в Европейския парламент, да заявяват това 21 дни преди датата на изборите. Те могат да направят това в интерактивен сайт, открит от изборната администрация, не по-късно от седем дни след насрочване на датата на изборите. До 18 дни преди изборите те ще получават с препоръчано писмо паролите си за гласуване. Въвеждането на електронното гласуване цели да разшири гражданското участие в изборите на избиратели с физически увреждания и заболявания, на живеещите в чужбина българи, както и на възрастни и млади избиратели. България ще има уникалния шанс да стане един от лидерите в областта на електронното гласуване, защото ще бъде втората страна, която го въвежда със закон

Поредната уникална

находка изкопа археологът доц. Георги Китов в могила край град Шипка. Масивна златна маска на човешко лице и пръстен на тракийски цар откри ръководената от Китов експедиция „ТЕМП“. Златната маска тежи около половин килограм и е датирана от 5 век преди Христа. Изумяват чертите на лицето, които са изобразени пределно реалистично, като находката е с размери 30/40 см. Това е сензация, коментира Китов и подчертава, че тя няма световен аналог. По думите му маската не може да се сравни с лицевото изображение на цар Агамемнон, открито от Хенри Шлиман в Микена. Според археолога не е изключено в тази могила да е гробът на цар Севт III, основател на град Севтополис, който в момента е на дъното на язовир „Копринка“ до Казанлък. Освен маската, екипът на Китов е открил и 15-грамов златен пръстен с релефно изображение на олимпийски атлет – гребец, приклепнал с весла върху лодка.

Археолози откриха

на Перперикон най-старата църква в Родопите, и доказаха, че това е Епископска катедра. Храмът е строен през 393-398 г. и е едно от най-ранните християнски средища в Европа. Археолозите са сигурни, че са намерили центъра, от който е започнало християнизирването на Родопите. В хода на разкопките, ръководени от проф. Николай Овчаров, е разкрита голяма административна сграда - вероятно резиденция на римския управител на областта. Така нареченият Малък дворец се състои от 17 помещения, коридори, вътрешни дворове и два входа и според проф. Овчаров отук е управлявал римският наместник за областта. Едно от доказателствата за това е намерената бронзова глава на бог Хермес.

BOLGÁR HÍREK

választópolgár fog szavazni. Az elektronikus úton szavazni óhajtóknak 21 nappal a választások előtt kell bejelentenie ez irányú igényüket, és választások előtt 18 nappal ajánlott levélben kapják majd meg választási jelszavukat. Bulgária lehet a második ország, ahol törvény születik az elektronikus úton való szavazásról.

Georgi Kitov docens, archeológus különleges leletre bukkant a Sipka város környékén folytatott ásatások során. A sírhalomból egy kb. 0,5 kg súlyú, 30x40 cm méretű aranymaszk került elő, amely a Kr.e. 5. századból származik. A lelet egyedülálló a maga nemében. Elképzelhető, hogy III. Szeuthosz trák uralkodó van eltemetve a sírhalomban, aki Szeuthopolisz városát alapította, amely ma a Koprinka víztároló mélyén fekszik. A maszkon kívül Kitov és csapata egy 15 g-os aranygyűrűt is talált, amelyen egy evezős van ábrázolva.

Archeológusok feltárták

a Perperikonon a legrégebbi templomot a Rodope-hegységben, és bizonyították, hogy az a püspöki katedrális. A templomot 393 és

398 között építették, ez az egyik legrégebbi keresztény központ Európában. Az archeológusok meg vannak győződve arról, hogy innen indult ki a Rodope-hegység lakóinak keresztény hitre térítése. Az ásatások során egy nagy épület maradványait is feltárták, amely valószínűleg a római helytartó rezidenciájaként szolgált.

ЗА ВАС, ДЕЦА

Първите уроци

Много съм послушна,
много съм добричка,
много грижи имам –
аз съм ученичка!

Първите уроци
виждат ми се тежки –
как да ги науча,
без да правя грешки?

Четеното лесно,
писането лесно,
но от тази задача
иде ми да плача.

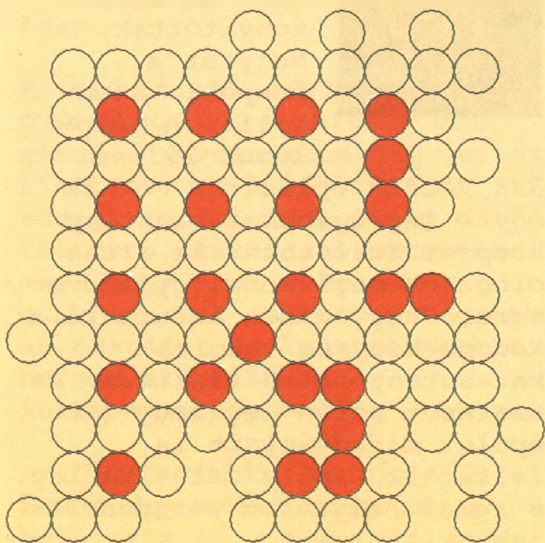
О, кога ще стана
толкова голяма,
че да зная всичко,
както знае мама!

Елисавета Багряна

Състави кръстословица от дадените думи!

При правилно решение от останалите думи ще може да съставиш една българска поговорка.

ВИДЕОЗАПИС, ВИСОКОМЕРЕН,
КОЙТО, ДРАСКОТИНА, ХЕ, ЕКЛЕР,
ИНЧ, КИФЛА, КОКА-КОЛА, МИСЛИ,
ЛА, КОСА, ЗЛО, ЛОПАТКА, ПАЗАРЛЪК,
КРАСИВ, САБЯ, ПЕЕ, СКАЛАТА, ЛЕКАР,
СМУТИ, РУНТАВ, ЯВОР

БАБИНИ ХИТРИНИ

- Пресните зеленчуци запазват сока си, ако се режат върху леко намокрена дъска. По този начин сокът няма да попие в сухото дърво.
- Увехналите листа на салатите, магданоза, целината и др. ще станат отново свежи, ако ги подържите 10 мин. във вода заедно с разрязан на малки парченца картоф.
- Печеното пиле ще стане хрусково и розово, ако преди изпичане го напърскате с бира.
- Рязаните цветя ще останат по-дълго свежи, ако във водата във вазата сложите медна монета.
- Неприятната миризма от кухнята ще изчезне, ако върху топлия котлон сипете щипка кафе.
- Фаянсовите съдове ще ви служат по-дълго, ако преди първата им употреба, ги държите известно време във вряла вода, а след това бавно изстудите.
- Потъмнелите на въздуха медни съдове ще заблестят отново, ако ги измиете в гореща зелева чорба. След това ги изплакнете със студена вода и ги лъснете с мека велурена кърпа.
- Дъбовите мебели отново ще заблестят, ако ги излъскате с намокрена в топла бира кърпа.
- Желето от формата ще излезе лесно, ако преди да го насипете, сте облели формата със студена вода. След като е готово, натопете за няколко минути формата пак в студена вода.
- Мазни петна върху светлата коприна може да се почистят с чист спирт, като намокритите тампонче от памук. Спиртът трябва да се затопли предварително, като се постави на водна баня. След почистване петното се изплаква с хладка вода и се изглажда влажно през кърпа.
- Пресни петна от мазнини върху светли материи се премахват, като се натрият с амонячна вода и след това се изгладят през попивателна хартия. Застарели мазни петна върху плътен вълнен плат се чистят с бензин или с терпентин, след което се изтриват с парче плат, натопено в гореща сапунена вода и се изплакват с чиста топла вода.
- Пресни петна от олио върху коприна, която се пере или върху светъл вълнен или памучен плат се изчистват, като се топят в смес от равни части бензин, терпентин и спирт и се оставят да покиснат, след което мястото се изтърква внимателно и дрехата се изпира с хладка вода и сапун и се изплаква много добре.
- Миризмата на чесън по ръцете се премахва, като се изтрият с готварска сол и след това се изплакват с хладка вода.
- Мебелите ще имат блясък, ако ги изтриете с добре размесена смес от равни части винен оцет и зехтин. След това се изтриват с мека суха кърпа.
- Много тесните кожени ръкавици се завиват за няколко минути във влажна кърпа, след това се поставят на ръцете или на калъп, докато изсъхнат.
- При задушаване на агнешко, телешко и пилешко месо се заливат с бяло вино, а овнешкото, гове
- Няколко часа млечна баня на сушените гъби и прибавянето

на малко сол ще ги превърнат в напълно пресни.

• Ако не обичате каймак, пуснете в топлото мляко кубче лед от хладилника.

• За да е свеж кашкавалът, увийте го в целофан, преди да го приберете в хладилника.

• За да почистите лесно изсъхналите петна от храна в микровълновата фурна, сложете в нея съд с вода, която да заври. От парата хранителните остатъци ще се размекнат и се отстраняват лесно.

• За да премахнете загорялата храна от тигана, сипете в него малко вода и 1/2 ч.л. сода бикарбонат и го сложете на печката, докато водата започне да ври. Содата ще размекне загорялото и лесно ще се измие.

• Киселите домати, вино, лимонов сок, оцет и др. ускоряват омекването на месото и увеличават действието на вкусовите и ароматните вещества.

• Ако имате петна от блажна боя, намокрете ги с тампон с боров терпентин, докато омекнат и след това ги третирайте с бензин.

• Ако петната от блажна боя са станали твърди, намажете ги с вазелин или свинска мас, докато омекнат, после ги почистете с терпентин или бензин. Накрая ги натъркайте с 10-процентов амонячен разтвор, докато окончателно изчезнат.

• Мазните петна по яките се почистват с разтвор от 4 суп. лъжици амонячен разтвор и 1 суп. л. сол. После ги изчеткайте със сапунен разтвор, накрая ги изплакнете с чиста вода.

• Дъхът на риба от тигана и другите съдове се отстранява, като те се измиват с оцет, лимонов сок или гореща подсолена вода.

• Ако рибата се вари цяла, се слага в хладка вода. Тя е сварена, когато перките и леко се раздалечават.

Патладжани с пилешки бутчета

Продукти: 4 големи патладжана, 4 пилешки бутчета, 10-12 с.л. мазнина, масло, черен и червен пипер, бахар, кимион, 7-8 скилидки чесън, сос бешамел, майонеза, орехи, лимонов сок, оцет, горчица, сол.

Измиваме патладжаните, изрязваме ги отгоре, издълбаваме ги внимателно и ги оставяме да киснат в подсолена вода, като сменяме 2-3 пъти водата.

Изпичаме бутчетата от всички страни в тава с малко вода и мазнина.

Изваждаме ги от тавичката и ги намазваме обилно с масло, поръсваме с подправки и ги захлупваме. След като патладжанът пусне черната вода, го натъркваме отвътре със счукания със сол чесън. Слагаме в патладжаните по едно пилешко бутче, поливаме с малко вода и мазнина и печем на умерена фурна. Отделно приготвяме смес от майонезата и бешамела (в равни части), счуканите орехи, лимонения сок, горчицата и солта. Преди да залеем патладжаните със соса ги наръсваме с разреждения с вода оцет. Сервираме ястието с пържени картофи, ждото и дивечовото месо – с червено вино.

ЗА ДОМАКИНЯТА

Гатанки от Стоян Русев (Дядо Благо)

1. Бодлива крава
през плет минава
опашката и
отвън остава.
(вдигли)
2. Бясно куче, хвърковато
за очите непознато,
дим мотае по небето,
тръни гони по полето.
(дчлъкя)
3. Четирима знайни братя
където и да ги пратя,
един без друг не ходят,
на чифтове се водят,
все тичат, врява дигат,
а все не се настигат.
(влагок ии влагелок)
4. Бод-бодило,
пар-парило,
край плета ни се родило,
хванахме го
с ръкавица,
сготвихме го на чорбица.
(вяднок)

Padlizsánba bújtatott csirkecombok

Hozzávalók: 4 db nagy padlizsán, 4 db csirkecomb, 10-12 ek. olaj, vaj vagy margarin, pirospaprika, fekete bors, szegfűbors, köménymag, 7-8 gerezd fokhagyma, besamelmártás, majonéz, dió, citromlé, ecet, mustár, só.

A megmosott padlizsán tetejét levágjuk, óvatosan kivájjuk, és sós vízbe áztatjuk, amelyet 2-3-szor kicserélünk. A csirkecombokat egy kevés olajban és vízben megsütjük, majd kivesszük, jól megkenjük a vajjal, megszórjuk a fűszerekkel és lefedjük. Miután a padlizsán kiengedte a fekete levét, a belső felét bekenjük a sóval összetört fokhagymával, és belerakjuk a combokat. A padlizsánokat közepesen meleg sütőbe toljuk, és egy kevés olajjal és vízzel megsütjük. A majonézből, a besamelmártásból, a darált dióból, a citromléből, a mustárból és a sóból öntetet készítünk. A padlizsánt vízben feloldott ecettel meglocsoljuk, és ráöntjük a mártást. Sült burgonyával tálaljuk.

Дружество на българите в Унгария Magyarországi Bolgárok Egyesülete
 1097 Budapest, Vágóhíd u. 62, tel. 216-6560
 Българско републиканско самоуправление Bolgár Országos Önkormányzat
 1093 Budapest, Lónyay u. 41, tel.: 216-4210
 Столично българско самоуправление Fővárosi Bolgár Önkormányzat
 1093 Budapest, Lónyay u. 41, tel.: 216-4211
 Посолство на Република България Bolgár Köztársaság Nagykövetsége
 1063 Budapest, Andrásy út 115, tel.: 322-0836, 322-0824
 Български православен храм „Св. св. Кирил и Методий“
 Szent Cirill és Szent Metód Bolgár Pravoszláv Templom
 1097 Budapest, Vágóhíd u. 15, tel.: 215-0039
 Български културен институт Bolgár Kulturális Intézet
 1063 Budapest, Andrásy út 14, tel.: 269-4246
 Българо-унгарско средно езиково училище „Христо Ботев“
 Hriszto Botev Bolgár-Magyar Általános Iskola és Gimnázium
 1062 Budapest, Bajza u. 44, tel.: 474-0536, 474-0537
 Ресторант "Цареvec" Carevec Étterem
 1097 Budapest, Vágóhíd u. 62, tel.: 216-1797
 Хотел "Рила" Hotel Rila
 1097 Budapest, Vágóhíd u. 62, tel.: 216-1621

- С ГРУП до България**
- всеки вторник, сряда, петък и събота от Будапеща за София в 17.00 от автогара Неплигет
  - всеки понеделник, вторник, четвъртък и петък от София за Будапеща в 16.30 от новата автогара при Централна гара
  - билети се продават в Българския културен институт и в касите на ВОЛАНБУС в цялата страна

- GROUP autóbuszjárat Bulgáriába**
- minden kedden, szerdán, pénteken és szombaton Budapestről Szófiába
 17.00 órakor a népligeti autóbusz-pályaudvarról
  - minden hétfőn, kedden, csütörtökön és pénteken Szófiából Budapestre 16.30-kor a Központi Pályaudvar előtti új autóbusz-pályaudvarról
  - jegyek kaphatók a Bolgár Kulturális Intézetben és a VOLÁNBUSZ jegypénztáraitban

България Еър
 Бул-Тревъл ООД
 Резервации
 и продажба
 на самолетни
 билети
 Bulgaria Air
 Bul-Travel Kft.
 Repülőjegy-foglalás
 és értékesítés
 Budapest,
 VI. Székely Mihály u. 4-6.
 Tel.: 413-71-18, fax: 413-71-19
 Nyitvatartás: 10-15h

Слушайте българското предаване по Унгарското радио всяка сряда от 21.30 часа
 Новини от България и из живота на българската общност в Унгария, актуално интервю, българска музика.
 За Будапеща: по програма "Кошут" на средни вълни 873 кЛхц; Дебрецен – 91,4 мГхц; Мишколц – 1116 кЛхц;
 Печ – 873 кЛхц, 101,7 мГхц.

Гледайте предаването "Рондо" на Унгарската телевизия
 всеки последен четвъртък от месеца по MTV от 14.00 часа (повторение: събота по M2 от 12.00 часа)

Български вест, септември 2004 г.
 Издание на Българското републиканско самоуправление
 1093 Будапеща, ул. Лоняи 41

Редакция: Андреа Генат (главен редактор), Моника Тютюнкова, Светла Кьосева
 Отговорен издател: Данчо Мусев
 Цена 50 форинта

Издава се с подкрепата на Фонда за национални и етнически малцинства в Унгария и на Българските самоуправления в IV, IX, XI, XIII, XV, XVIII и XXIII район на Будапеща, в Сигетсентмиклош, Дунахарасти Печ и Дебрецен

Bolgár Hírek, 2004. szeptember
 A Bolgár Országos Önkormányzat kiadványa
 1093 Budapest, Lónyay u. 41
 Szerkesztőbizottság: Genát Andrea (főszerkesztő), Kjoszeva Szvetla, Tyutyunkov Mónika
 Felelős kiadó: Muszev Dancso
 Ára: 50 Ft

Megjelenik a Magyarországi Nemzeti és Etnikai Kisebbségekért Közalapítvány, a IV., a IX., a XI., a XIII., a XV., a XVIII., a XXIII., a Szigetszentmiklósi, a Dunaharaszti, a Pécsi és a Debreceni Bolgár Kisebbségi Önkormányzat támogatásával.

ISSN 14163098
 Globe Print Nyomda